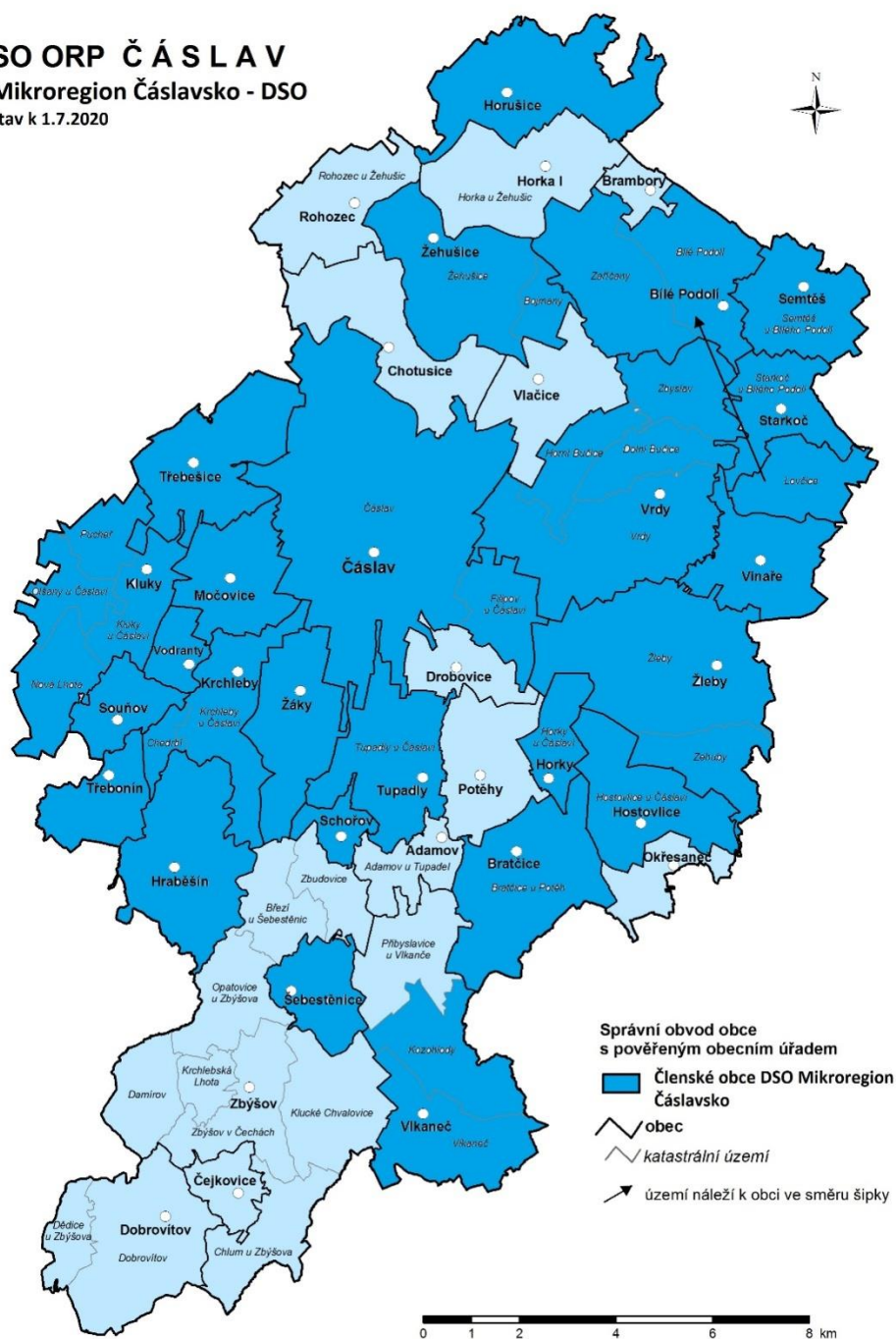

Strategický rozvojový dokument

Mikroregionu Čáslavsko

Dokument je zpracován na období 2022 – 2028.

SO ORP Č Á S L A V
Mikroregion Čáslavsko - DSO
stav k 1.7.2020

Obsah

1	Úvod	4
1.1	Základní informace o Mikroregionu Čáslavsko	4
1.2	Cíle mikroregionu	5
1.3	Předmět činnosti mikroregionu	5
1.4	Uživatelé strategie mikroregionu	5
1.5	Orgány mikroregionu	5
2	Analytická část	7
2.1	Profil území Mikroregionu Čáslavsko	7
2.1.1	Identifikace území mikroregionu	7
2.1.2	Stručná charakteristika území mikroregionu	8
2.1.2.1	Obyvatelstvo a obce	8
2.1.2.2	Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu	8
2.1.2.3	Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce	14
2.1.2.4	Doprava	15
2.1.2.5	Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace	17
2.1.2.6	Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví	17
2.1.2.7	Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)	18
2.1.2.8	Rekreace, památky a cestovní ruch	24
2.1.2.9	Území speciálního zájmu	27
2.1.3	Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	28
3	Východiska pro návrhovou část	30
3.1	SWOT analýza	30
4	Návrhová část	32
4.1	Strategická vize	32
4.2	Způsob aktualizace strategického rozvojového dokumentu	32
4.3	Způsob financování rozvojových aktivit	32
4.4	Priority strategie rozvoje	32
4.4.1	Strategický směr: EKONOMIKA A ZAMĚSTNANOST	32
4.4.2	Strategický směr: TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	33
4.4.3	Strategický směr: LIDSKÉ ZDROJE A VENKOV	34
4.4.4	Strategický směr: ŠKOLSTVÍ A VZDĚLÁVÁNÍ OBYVATEL	36
4.4.5	Strategický směr: BEZPEČNOST A KRIMINALITA, PREVENCE RIZIK	37
5	Závěr	38

1 Úvod

1.1 Základní informace o Mikroregionu Čáslavsko

Tab. č. 1: Základní informace o mikroregionu

Název strategie	Strategie území Mikroregion Čáslavsko
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie Mikroregion Čáslavsko) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a administrativní podpory obcí)
Řešené území	Mikroregion Čáslavsko
	Počet obyvatel Mikroregionu Čáslavsko: 22 855
	Počet členských měst a obcí mikroregionu: 27
Názvy obcí mikroregionu	Města: Čáslav
	Bílé Podolí (městys), Bratčice, Horky, Horušice, Hostovlice, Hraběšín, Krchleby, Kluky, Miskovice, Močovice, Semtěš, Schořov, Souňov, Starkoč, Šebestěnice, Třebonín, Třebešice, Tupadly, Vlkaneč, Vidice, Vinaře, Vodranty, Vrdy, Žáky, Žehušice (městys) a Žleby
Zadavatel strategie	Obce sdružené v DSO Mikroregion Čáslavsko v rámci rozvoje meziobecní spolupráce správního obvodu, obce s rozšířenou působností Čáslav
Gestor tvorby strategie	Mikroregion Čáslavsko
Koordinátor tvorby strategie	Koordinátor a předseda rady Mikroregionu Čáslavsko: Jan Jiskra
Rok zpracování strategie	2015, aktualizace 2021
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů členských obcí Mikroregionu Čáslavsko
Forma a datum projednání / schválení	Projednáno a schváleno na shromáždění starostů dne 16. 12. 2021
Číslo a datum aktualizace	Poslední aktualizace proběhla 16. 12. 2021
Doba realizace strategie	2021–2026
Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů členských obcí Mikroregionu Čáslavsko
Kontext vzniku strategie	Mikroregion Čáslavsko byl zřízen v rámci podpory rozvoje meziobecní spolupráce členských měst a obcí. Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci. Má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality a efektivnosti.
	Strategie byla zpracována realizačním týmem Mikroregionu Čáslavsko ve spolupráci s odborníky v dané oblasti.

1.2 Cíle mikroregionu

Svazek je založen za účelem ochrany a prosazování společných zájmů členských obcí, kterými jsou především péče o všestranný rozvoj zájmového území, péče o potřeby občanů členských obcí a ochrana veřejného zájmu. Svazek vyvíjí svou činnost především v rámci regionu, jež je tvořen geografickou oblastí vymezenou katastrálním územím členských obcí.

1.3 Předmět činnosti mikroregionu

Hlavní činnost svazku je zaměřena víceúčelově, zejména na výkon činností směřujících k systematickému a efektivnímu rozvoji zájmového území, ochranu a prosazování společných zájmů členských obcí a jejich spolupráci při rozvíjení činností týkajících se:

- propagace svazku a jeho zájmového území;
- oblasti školství, sociální péče a zdravotnictví;
- správy shromažďování a odvozu komunálních odpadů;
- oblasti rozvoje kultury;
- rozvoje cestovního ruchu;
- podpory podnikání;
- rozvoje služeb v zájmovém území;
- zajištění dopravní obslužnosti;
- zabezpečování čistoty obcí;
- zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod;
- administrativních činností, zejména zpracovávání účetnictví obcí, právního poradenství a kontrolní činnosti;
- řešení problémů a důsledků nezaměstnanosti v regionu;
- získávání finančních prostředků pro dané oblasti formou grantových řízení;
- poradenské činnosti ke grantovým řízením.

1.4 Uživatelé strategie mikroregionu

Mikroregion Čáslavsko je tvořen členskými městy a obcemi, resp. jejich občany, volenými orgány a zřízenými či založenými organizacemi, které mikroregion také využívají a jimž slouží. Slouží také představitelům organizací a subjektů, místní akční skupině a ziskovému i neziskovému sektoru v rámci daného území.

1.5 Orgány mikroregionu

Nejvyšším orgánem svazku je **shromáždění starostů**. Právo účastnit se shromáždění starostů a rozhodovat o záležitostech spadajících do jeho působnosti mají všechny členské obce svazku. Na zasedáních shromáždění starostů zastupuje členskou obec starosta nebo místostarosta členské obce, případně zastupitelstvem obce zvolená jiná osoba. Shromáždění starostů se schází podle potřeby, nejméně však 2x za rok.

Dalším orgánem je **rada svazku**. Je výkonným orgánem svazku, má 5 členů, kteří jsou voleni na dobu určitou. Rada se schází dle potřeb, nejméně však 1x za tři měsíce.

Předseda je statutárním orgánem, který zastupuje svazek navenek. Při zastupování svazku jedná samostatně. Předseda je zastupován místopředsedou. Předseda i místopředseda jsou voleni na shromáždění starostů na dobu určitou.

Posledním orgánem je **kontrolní komise**, která je kontrolním orgánem svazku. Má 3 členy a schází se dle potřeb, nejméně však 1x za půl roku.

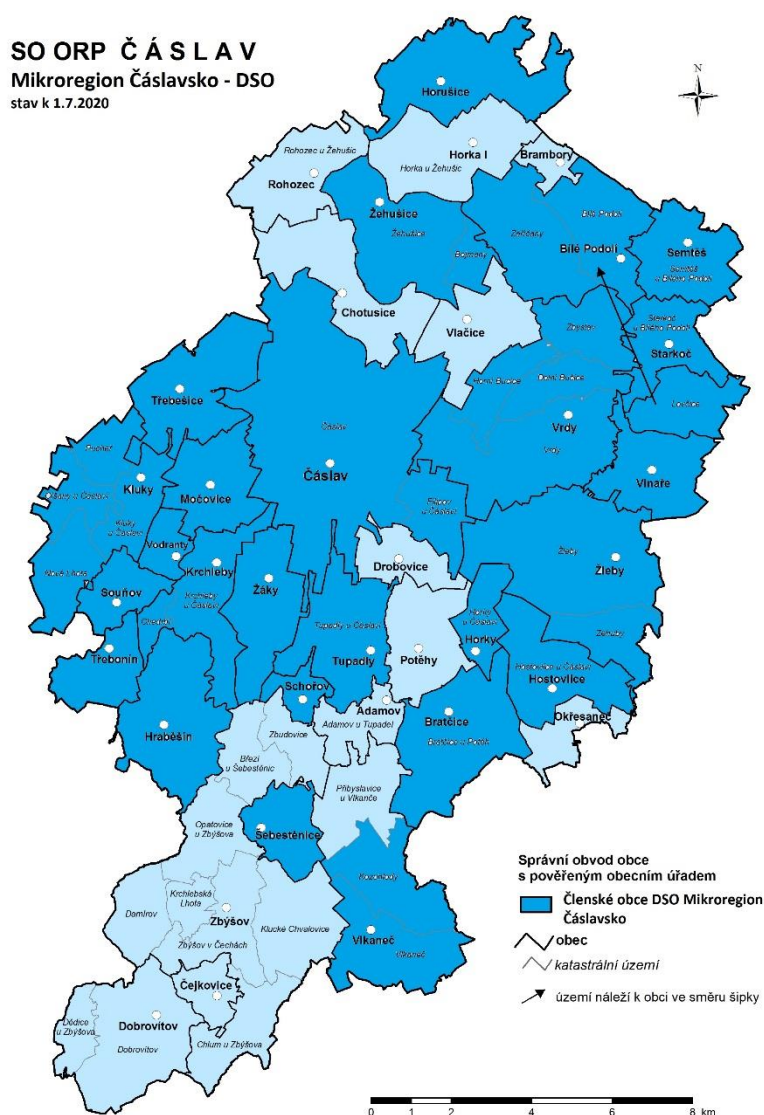
2 Analytická část

2.1 Profil území Mikroregionu Čáslavsko

2.1.1 Identifikace území mikroregionu

Mikroregion Čáslavsko leží v nejvýchodnější části Středočeského kraje v podhůří Železných hor, má převážně charakter roviny. Celkem 19 obcí leží v nižší než třísetmetrové nadmořské výšce, zbývajících 8 obcí leží v nadmořské výšce do 430 m n. m. Na západě sousedí se správním obvodem ORP Kutná Hora, na východě s krajem Vysočina a Pardubickým krajem. Svou velikostí patří spíše menší mikroregiony. Z celkové rozlohy správního obvodu tvoří 75 % zemědělská půda, z níž 88 % připadá na ornou půdu. Charakter klimatu i vhodná skladba půd zde vytváří příznivé podmínky pro zemědělskou výrobu a ovocnářství. Členem mikroregionu je celkem 27 obcí, z toho 1 obec má statut města a 2 obce mají statut městys. Statut města má pouze Čáslav, kde žije cca 10 tisíc obyvatel, což je ale cca 45 % z celkového počtu obyvatel.

MAPA č. 1: Administrativní členění Mikroregionu Čáslavsko

2.1.2 Stručná charakteristika území mikroregionu

2.1.2.1 Obyvatelstvo a obce

Tab. č. 2: Obce podle počtu obyvatel

Počet obyvatel	Počet obcí
0–100	3
101–300	11
301–500	5
501–1000	4
1001–10000	3
Nad 10000	1

Zdroj: www.czso.cz a vlastní šetření; stav k 1. 1. 2021

Mikroregion Čáslavsko měl k 1. 1. 2021 celkem 22 855 obyvatel.

Největší procentuální nárůst počtu obyvatel od roku 2015 do konce roku 2019 zaznamenaly obce Vodranty a Třebešice (lehce přes 10 %) a dále Starkoč, Vinaře, Kluky, Močovice a Tupadly. K poklesu obyvatel za sledované období došlo v osmi členských obcích, řádově v jednotkách procent. Největší úbytek obyvatel, shodně cca o 8 %, je v Hraběšíně, Šebestenicích a Třeboníně.

Současný stav osídlení:

Území se vyznačuje mírným nárůstem bytů i rodinných domů. Přírůstek domů je způsoben spíše zmenšováním počtu osob v jedné domácnosti, nežli migrací obyvatel do území. Celková charakteristika území: stabilní území s mírným nárůstem počtu obyvatel, kvalita staveb je průměrná, v území je velmi málo staveb bez údržby, rozvojové lokality jsou soustředěny do spádových sídel, větší poptávce po bydlení brání slabší dostupnost okrajových částí regionu a obecně zemědělský charakter území.

Ve sledovaném období došlo v Mikroregionu Čáslavsko k mírnému nárůstu počtu obyvatel. Tento přírůstek byl podpořen hlavně nově přistěhovanými obyvateli, hodnota přirozené změny počtu obyvatel byla po celé sledované období záporná. Největší přírůstek obyvatel byl zaznamenán v letech 2020 a 2017, a to díky nově přistěhovaným obyvatelům. V každém roce byl zaznamenán přirozený úbytek, tzn. zemřelo více obyvatel, než se narodilo. Největší přirozený úbytek byl v roce 2019, 2016 a 2020. Celkově lze říci, že nárůst počtu obyvatel je způsoben migrací (přistěhování), nikoli bohužel přirozeným vývojem (porodnost). Jedním z hlavních důvodů může být velmi dobré dopravní spojení s hlavním městem Prahou, centrem zaměstnanosti, kdy je možné každodenní dojíždění za prací.

2.1.2.2 Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Celková vybavenost je na počet obyvatel na území mikroregionu na velmi slušné úrovni a většinu obyvatel vyhovuje. Asi nejvíce chybí místa v domovech důchodců, kde je velký převis poptávky.

V poslední době velmi ubylo malých vesnických obchůdků i hospůdek, které v současné době nemohou ekonomicky obstát.

2.1.2.2.1 Kulturní zařízení

Většina kulturních zařízení je situována v největším městě mikroregionu – Čáslavi. V 70 % členských obcí je provozována veřejná knihovna.

- Kino Miloše Formana
- Letní kino Čáslav
- Dusíkovo divadlo Čáslav
- Městské muzeum a knihovna Čáslav
- Galerie městského muzea
- Výstavní síň městského muzea
- Národní zemědělské muzeum – Muzeum zemědělské techniky
 - zaměření na studium a prezentaci historické i současné zemědělské techniky

2.1.2.2.2 Sportovní zařízení

- Městské lázně Čáslav
 - plavecký bazén, sauna, parní komora, posilovna, turistická ubytovna
 - nachází se v těsné blízkosti lehkooatletického stadionu
- Sportovní areál Čáslav - Vodranty
 - zimní stadion
 - lehkooatletický stadion s běžeckým oválem
 - tenisové kurty
 - víceúčelové hřiště s dětským hřištěm
 - fotbalová hřiště – 1 travnaté, 1 s umělým povrchem
 - skatepark
 - pétanque
- Letní koupaliště Vrdy
 - otevřeno během letní sezony
 - velký a dětský bazén
- Sportovní centrum Vrdy
 - hřiště na fotbal, nohejbal, volejbal, hokej, tenisové kurty
 - sauna, bowling, fitness

Tab. č. 3: Stručná charakteristika oblasti „kultura a sport“ na území mikroregionu Čáslavsko

Typ zařízení	Hodnota	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	20	Většina obcí má místní knihovny, které spolu spolupracují ve výměně knih
Stálá kina	1	Kino Miloše Formana v Čáslavi
Divadlo	1	Dusíkovo divadlo v Čáslavi

Muzeum (vč. poboček a samostatných památníků)	3	zdroj: databáze KROK- kraje a okresy
Galerie (vč. poboček a výstavních síní)	2	zdroj: ČSÚ
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	1	zdroj: www.risy.cz
Koupaliště a bazény	3	
z toho kryté	1	zdroj: www.risy.cz
Tělocvičny (vč. školních)	11	zdroj: www.risy.cz
Stadiony otevřené	2	zdroj: www.risy.cz
Zimní stadiony kryté i otevřené	1	zdroj: www.risy.cz

Zdroj: www.czso.cz, www.mkcr.cz

2.1.2.2.3 Sociální služby

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jedním z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Nabídka sociálních služeb je na území mikroregionu zastoupena dostatečně. Poskytovatelé sociálních služeb jsou schopni bez potíží uspokojit současnou poptávku po službách.

Jako významná problémová oblast byla v území identifikována nízká informovanost o dostupných sociálních službách, a to jak na straně občanů, tak samospráv. Nezanedbatelným faktorem ovlivňujícím míru využívání dostupných služeb je také přirozená neochota cílových skupin služby finančně hradit (raději se spolehnou na příbuzné a blízké).

Majoritními poskytovateli sociálních služeb jsou ANIMA Čáslav o. p. s., Diakonie Českobratrské církve evangelické (ČCE) – středisko Čáslav, Oblastní charita Kutná Hora – středisko Čáslav a město Čáslav.¹ Každý z těchto poskytovatelů se specializuje na konkrétní cílové skupiny, z čehož vyplývá, že si nekonkurují, naopak spolupracují.

Veškerí poskytovatelé sociálních služeb sídlí v centru regionu – Čáslavi, terénní služby nicméně nabízí v rámci celého území SO ORP.

- Diakonie ČCE – pracoviště Čáslav (www.diakonie-stred.cz)
Primárně se věnuje péči o osoby s postižením, vedle toho provozuje také Občanskou poradnu, kde poskytuje odborné sociální poradenství. Pro pracoviště Čáslav má u MPSV registrovány tyto služby:
 - denní stacionář,
 - domov pro osoby se zdravotním postižením,
 - sociálně terapeutické dílny,
 - odborné sociální poradenství.
- ANIMA Čáslav o.p.s. (www.anima-pecovatelska-sluzba.cz)
Svou činností je společnost zaměřena především na péči o seniory a občany se zdravotním postižením. Od ledna 2021 je provozovatelem senior taxi Taxík Maxík, které nabízí dopravu seniorům a zdravotně postiženým s trvalým pobytem v ORP Čáslav k lékaři, na rehabilitace apod. Registrovány má tyto služby:
 - pečovatelská služba,
 - odlehčovací služby,
 - denní stacionář.
- Oblastní charita Kutná Hora – středisko Čáslav (www.kh.charita.cz)
Jako jediná organizace se v území SO ORP Čáslav věnuje dobrovolnické službě (viz kapitola o dobrovolnické službě). Registrovány má tyto služby:
 - nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (Nízkoprahový klub Domek),
 - sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (Rodinné centrum Kopretina).
- Město Čáslav
Je zřizovatelem těchto registrovaných sociálních služeb:
 - sociální služby poskytované ve zdravotnickém zařízení (Městská nemocnice Čáslav),
 - domovy pro seniory (Domov důchodců Čáslav),
 - je rovněž zakladatelem ANIMA, o. p. s.

Sociální služby, které nejsou poskytovány subjekty se sídlem v Mikroregionu Čáslavsko, pokrývají organizace sídlící v sousedních správních obvodech (Kutná Hora a Kolín).

Obecně se dá říci, že pokrytí sociálními službami v mikroregionu nemá zásadních nedostatků. Problémové okruhy jsou uvedeny ve SWOT analýze sociálních služeb.

¹ Město Čáslav není poskytovatelem ve smyslu zákona o sociálních službách, ale zřizovatelem a zakladatelem organizací, které sociální služby poskytují.

Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo mikroregion i celé ORP, působící v rámci ORP.

Zdroj: samosběr dat, konzultace s poskytovateli sociálních služeb

- Prostor PLUS (www.prostor-plus.cz)
Poskytuje terénní programy pro uživatele drog a jejich blízké okolí. (Zároveň provádí primární prevenci ve vzdělávacích zařízeních, která ale není zahrnuta do sociálních služeb).
- DIGNO (důstojnost), z. s. (www.digno.cz)
Poskytuje osobní asistenci a služby osobního průvodce. Působí zejména na Kutnohorsku. Sdružení se nebrání jezdit kamkoli, vzdálenost se ale promítne do ceny služby, což většinu klientů odradí.
- ŽIVOT Plus, z. ú. (www.zivotplus.cz)
Poskytuje službu tísňové péče.
- LCC domácí péče, s. r. o. (www.lccdp.cz)
Poskytuje pečovatelskou službu, osobní asistenci, sociální poradenství a domácí zdravotní péči.

2.1.2.2.4 Zdravotnictví

Základní zdravotní péči na území Mikroregionu Čáslavsko zajišťují praktičtí lékaři pro děti a dorost a pro dospělé. V Čáslavi jsou převážně soustředěni v prostorách Městské nemocnice Čáslav a Polikliniky Čáslav. Dále jsou detašovaná pracoviště praktických lékařů či zubařů v obcích Vrdy, Žleby a Žehušice.

Tab. č. 4: Stručná charakteristika „zdravotnictví“ veřejného i soukromého charakteru na území mikroregionu i celého ORP

Typ zařízení	Hodnota	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	3	Poliklinika Husova - Čáslav, Nemocnice Čáslav, Zdravotnické zařízení Vrdy
Ambulantní zařízení	54	Ambulance pro dospělé, děti a dorost, zubní, gynekologie a specialisté
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	12	Čáslav, Potěhy, Zbýšov, Vrdy, Žehušice, Žleby
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	17	Čáslav, Potěhy, Zbýšov, Vrdy, Žehušice, Žleby
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	10	Čáslav, Potěhy, Zbýšov, Vrdy, Žleby
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického	10	Čáslav, Potěhy

Typ zařízení	Hodnota	Komentář
lékaře - stomatologa		
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	4	Čáslav, Vrdy
Nemocnice	1	Nemocnice Čáslav s velmi kvalitní péčí, která je postupně modernizována
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	1	V Městské nemocnici Čáslav
Ostatní lůžková zařízení	1	Nemocnice Čáslav

Zdroj: www.czso.cz

2.1.2.2.5 Školství

Na území mikroregionu je zabezpečeno předškolní, základní a střední vzdělávání sítí mateřských, základních a středních škol několika typů (gymnázium, střední odborná škola, střední odborné učiliště, obchodní akademie, vyšší odborná škola). Dále je na sledovaném území provozována základní umělecká škola a dům dětí a mládeže.

Tab. č. 5: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích Mikroregionu Čáslavsko

Název obce	Celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	Gymnázia
celkem škol	21	11	12	1	1	2	0	1
Bílé Podolí	1	1	1					
Čáslav	8	1	4	1	1	2	1	1
Kluky	1	1						
Krchleby	1	1	1					
Miskovice	1	1						
Močovice	1	1						
Tupadly	1	1						
Vlkaneč	1	1	1					
Vrdy	2	2	1					
Žáky	1	1						
Žehušice	2	1	1					
Žleby	1	1	1					

Zdroj: výkazy MŠMT, webové stránky obcí, MAP Čáslavsko

SOUKROMÉ školy/školská zařízení v jednotlivých obcích mikroregionu

Na tomto území nejsou zřizována soukromá školská zařízení. V rámci předškolního vzdělávání jsou zřizovány pouze soukromé dětské skupiny – celkem čtyři (Chotusice, 2x Čáslav, Vrdy).

CÍRKEVNÍ školy / školská zařízení v jednotlivých obcích mikroregionu

Na tomto území je zřízena jedna církevní škola, a to Mateřská škola speciální, základní škola speciální a praktická škola Diakonie ČCE Čáslav (www.specialniskola.org). Škola poskytuje vzdělání pro děti od 3 let věku často až do dospělosti, resp. do 26 let věku. Žáky školy jsou osoby s mentálním nebo kombinovaným postižením či autismem.

2.1.2.3 Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Charakteristika domácností

Pro odvětvovou strukturu oblasti je charakteristické to, co pro celý kraj. Snižuje se podíl zaměstnaných v zemědělství a průmyslu, výrazný růst zaznamenává oblast služeb. Mikroregion Čáslavsko vykazuje nejvyšší zaměstnanost v oblasti veřejné správy, obrany a sociálního zabezpečení v důsledku existence vojenské základny s letištěm v Čáslavi. Mezi významné zaměstnavatele patří GOLDBECK Prefabeton, s. r.o. Vrdy a Zenit Čáslav spol. s r. o. Problémem jsou dlouhodobě vysoká míra nezaměstnanosti a vysoký počet uchazečů na jedno volné místo, které výrazně překračují i celorepublikové průměry. Bytový fond je starý, průměrné stáří domu je 49,7 let. Intenzita bytové výstavby s ohledem na velikost a polohu obvodu je v porovnání s ostatními mikroregiony, mimo těch, které sousedí s hlavním městem, vysoká. Je rovnoměrně rozložená na byty v rodinných i bytových domech, ze dvou třetin se soustřeďuje do Čáslavi.

Hlavní zaměstnavatelé na území Mikroregionu Čáslavsko:

- GOLDBECK Prefabeton s. r. o. Vrdy
Výroba betonových výrobků pro stavební účely; 250-499 zaměstnanců
- Městská nemocnice Čáslav
Ústavní zdravotní péče; 250-499 zaměstnanců
- Ljunghall, s. r. o., Čáslav
Výroba odlitků z lehkých neželezných kovů; 200-249 zaměstnanců
- Město Čáslav
Všeobecné činnosti veřejné správy; 100-199 zaměstnanců
- Starkl – zahradník, spol. s r. o., Čáslav
Maloobchod prostřednictvím internetu nebo zásilkové služby; 100-199 zaměstnanců
- Domov důchodců Čáslav
Sociální péče v domovech pro seniory; 50-99 zaměstnanců
- Gymnázium a Střední odborná škola pedagogická, Čáslav, Masarykova 248, Čáslav
Střední všeobecné vzdělávání; 50-99 zaměstnanců
- INPRO Čáslav, s. r. o.
Výroba elektrických osvětlovacích zařízení; 50-99 zaměstnanců
- SADY spol. s r. o. Bílé Podolí
Pěstování jádrového a peckového ovoce; 50-99 zaměstnanců
- STANICE TECHNICKÝCH SLUŽEB, s. r. o., Tupadly
Výroba zemědělských a lesnických strojů; 50- 99 zaměstnanců
- Střední odborné učiliště dopravní, Čáslav, Aug. Sedláčka 1145, Čáslav
Střední odborné vzdělávání na učilištích; 50- 99 zaměstnanců

- Střední odborné učiliště, Čáslav, Žižkovo nám. 75, Čáslav
Střední odborné vzdělávání na učilištích; 50-99 zaměstnanců
- TopolWater, s. r. o., Čáslav
Výroba ostatních strojů a zařízení pro všeobecné účely j. n.; 50-99 zaměstnanců
- Zenit, spol. s r. o., Čáslav
Výroba mýdel a detergentů, čisticích a leštících prostředků; 50-99 zaměstnanců
- Ethanol Energy a. s., Vrdy
Výroba ostatních potravinářských výrobků j. n. a další; 50-99 zaměstnanců

Podnikatelské aktivity:

Koncentrace větších podniků je možná překvapivě v obci Vrdy, kde je situován největší zaměstnavatel Goldbeck Prefabeton s. r. o. a další významný podnik Ethanol Energy a. s. Většina ostatních subjektů je soustředěna ve spádovém centru celého území, Čáslavi, a jeho blízkém okolí.

V Čáslavi je také soustředěno několik velkých supermarketů v oblasti maloobchodu a mnoho drobných maloobchodních prodejen s nejrůznější nabídkou, které dotváří komerční sféru. Inovačním prvkem v podnikatelských aktivitách by mohly být v poslední době velmi navštěvované Čáslavské trhy.

Firma JAMBOZ sídlící na okraji Čáslavi se zaměřila na produkci vlastní zeleniny a prodejem na místních i farmářských trzích a zaplnila mezeru v nabídce kvalitních produktů vypěstovaných přímo v naší oblasti. Zdatně tak konkuruje super- a hypermarketům, které nabízejí zeleninu pěstovanou např. v Asii.

2.1.2.4 Doprava

2.1.2.4.1 Silniční doprava:

Dopravní obslužnost území je velmi dobrá, pro další rozvoj bydlení a hospodářství je prioritní dostupnost po dálnici D11.

Územím vede silnice I. třídy, provoz přes 10 000 aut za den je pouze v jedné části a mimo zastavěné území. Síť silnic II. a III. kategorie je dostatečně hustá, místy jsou doplňující silnice nadbytečné a nelze je udržovat ve sjízdném stavu. Se vzrůstající dopravou vzniká problém střetu pěší a silniční dopravy, kdy přednostně jsou vedeny tahy dopravy, místy zcela nesmyslně v předimenzovaném profilu. V území zcela chybí technické úpravy pro zpomalení dopravy v centrech sídel, případně pro jejich zklidnění a souznění s pěším a cyklistickým provozem – mimo Čáslavi.

Území Mikroregionu Čáslavsko není přímo napojeno na síť dálnic a rychlostních komunikací v České republice. Nejbližší je možno využít dálnici D1 nebo dálnici D11 – vzdálenost k oběma dálnicím je přibližně 30 kilometrů.

Silniční síť lze charakterizovat jako hvězdicovitou – hlavní dopravní trasy se sbíhají k městu Čáslav jakožto centru zájmového území. Ze severozápadu vstupuje do zájmového území silnice I/38 (Česká Lípa – Mladá Boleslav – Kolín – Jihlava – Znojmo – hranice ČR). Součástí této trasy je také obchvat města Čáslav, který svádí tranzitní dopravu ve směru severozápad-jihovýchod mimo centrum. Silnice dále pokračuje přes obce Drobovice a Horky a zájmové území opouští na katastrálním území Okřesaneč.

Východně od města Čáslav se mimoúrovňovým křížením odděluje od této silnice I/17 (Čáslav – Chrudim). Tato silnice pokračuje přibližně severovýchodním směrem přes obec Vrdy a zájmové území opouští na katastrálním území obce Starkoč.

Silnice II. třídy jsou v území lokalizované celkem tři (uvedena jsou vybraná sídla na trase silnice):

II/337 Kluky – Močovice – Čáslav – Žleby

II/338 Dobrovítov – Zbýšov – Šebestěnice – Žáky – Čáslav – Druhanice – Žehušice – Borek – Horušice

II/339 hranice ORP – Krchleby – Čáslav

Síť silnic je doplněna sítí silnic III. třídy a místních komunikací, která dotváří síť silniční obslužnosti zájmového území. Během terénního šetření byl technický stav většiny silnic označen jako špatný. Kvalitním povrchem disponují pouze silnice první třídy, u kterých byla provedena kompletní rekonstrukce. Většina silnic ve správním obvodu je opravována pouze dílčími opravami.

Mapa č. 2

Zdroj: Údaje o území poskytla Česká geologická služba.

2.1.2.4.2 Železniční doprava:

Do regionu vede celostátní i regionální dráha. Celostátní z Prahy a Kolína do Havlíčkova Brodu dále směr Brno, která je velmi významným spojením pro mnoho obyvatel za prací. Spojuje významná centra pracovních míst s dojezdovou dobou Kutná Hora 15 min, Kolín 20 min a Praha 65 min.

Regionální z Čáslavi do Třemošnice. Regionální trasa má pouze rekreační funkci, využití trasy k jiným účelům je nereálné: Pro místní nebo příměstskou dopravu jsou zastávky příliš daleko od sídel, navíc dojezdová doba do center osídlení (mimo Čáslav) je mnohdy více než hodinu, s nutným přestupem. Dalším potenciálem území jsou dále zejména skladové plochy podél železnice, které je možné využívat komerčně i k jiným účelům.

2.1.2.4.3 Letecká doprava:

V území se nachází letiště v Čáslavi. Jedná se o uzavřené vojenské letiště NATO. Dále pouze sportovní letiště ve Zbraslavicích a Podhořanech – mimo Mikroregion Čáslavsko.

2.1.2.5 Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Těžba nerostných surovin je v současnosti omezena pouze na jeden dobývací prostor (DP Žleby, těžba stavebního kamene) v blízkosti Markovic. V území se vyskytuje několik ložisek nerostných surovin bez většího významu. Těžba byla intenzivnější v minulosti, zejm. v jižní polovině území mikroregionu je větší počet poddolovaných území (např. těžba zlatonosné rudy v oblasti Zbýšov – Vlkaneč – Bratčice). Dle mapy radonového indexu je jižní polovina mikroregionu zařazena do převážně střední kategorie Rn rizika, místy i do převážně vysoké kategorie Rn rizika.

Celková charakteristika:

- území bez významnějších ložisek nerostných surovin, saturace z okolí Labe (šterkopísek)
- současná těžba pouze v DP Žleby (stavební kámen)
- vyšší Rn riziko v jižní části území mikroregionu

Průmyslovým střediskem mikroregionu je spíše obec Vrdy, kde jsou lokalizovány dva průmyslové podniky. Z největších a nejznámějších podniků na tomto území lze jmenovat Goldbeck Prefabeton s. r. o. (stropní, schodišťové, balkonové betonové konstrukce) a Ethanol Energy a. s. (výroba bioethanolu pro palivové účely).

Ostatní větší firmy jsou ve městě Čáslav, např. Zenit, s. r. o. (drogistické zboží), Topol Water, s. r. o. (výroba a prodej zařízení pro čištění odpadních vod), Kohap, s. r. o. (obalové lepenkové výrobky), Transelco CZ (přístroje pro železniční kolejová vozidla).

Z oblasti stavebnictví nejsou v zájmovém území lokalizovány větší subjekty co do počtu zaměstnanců či obratu, výjimkou je pouze firma Silnice Čáslav s přibližně 280 zaměstnanci. Většina subjektů v tomto odvětví jsou fyzické osoby.

2.1.2.6 Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Převažuje zemědělská krajina s velkými celky orné půdy bez doprovodné zeleně. Protipovodňová opatření sníží riziko ohrožení sídla povodněmi. Podpora obnovy a vytvoření

vegetační infrastruktury v krajině (rozptýlená a doprovodná zeleň) přispěje ke zvýšení ekologické stability území.

Zemědělská výroba:

Je ovlivněna klimatickými a půdními podmínkami. V zájmovém území převládá výrobní typ řepařský (pěstování cukrovky, kvalitní pšenice, sladovnického ječmenu, kořenové zeleniny, ovoce, chmelu). V jižní části tohoto území je zastoupen výrobní typ obilnářský.

V posledních letech jsme často svědky monokulturního využívání nejurodnějších pozemků (řepka, kukuřice - jejich průmyslové zpracování na výrobu ethanolu jako přísadu do palivových směsí). To negativně působí zejména na kvalitu půdy, její vysilování a vodní erozi. Upouští se od klasického hospodaření, kdy v každé obci byl kravín, drůbežárna či chov prasat a docházelo k přirozenému hnojení chlévskou mrvou. To dnes nahrazuje nákladné hnojení průmyslovými hnojivy, o jejichž kvalitě a následném dopadu na bonitu půdy se dá pouze spekulovat.

Lesnictví:

V oblasti je velmi nízký podíl lesů, hluboko pod krajským průměrem a průměrnou lesnatostí ČR a jejich nerovnoměrné rozmístění je velmi slabou stránkou území. Převažují lesní porosty se změněnou nevhodnou druhovou skladbou (převaha smrku a borovice).

Velká část lesů byla v letech 2017 – 2020 značně poškozena až zničena přemnoženým kůrovcem; aktuálním tématem je tak zejména postupná obnova vykácených lesů a údržba mladých porostů.

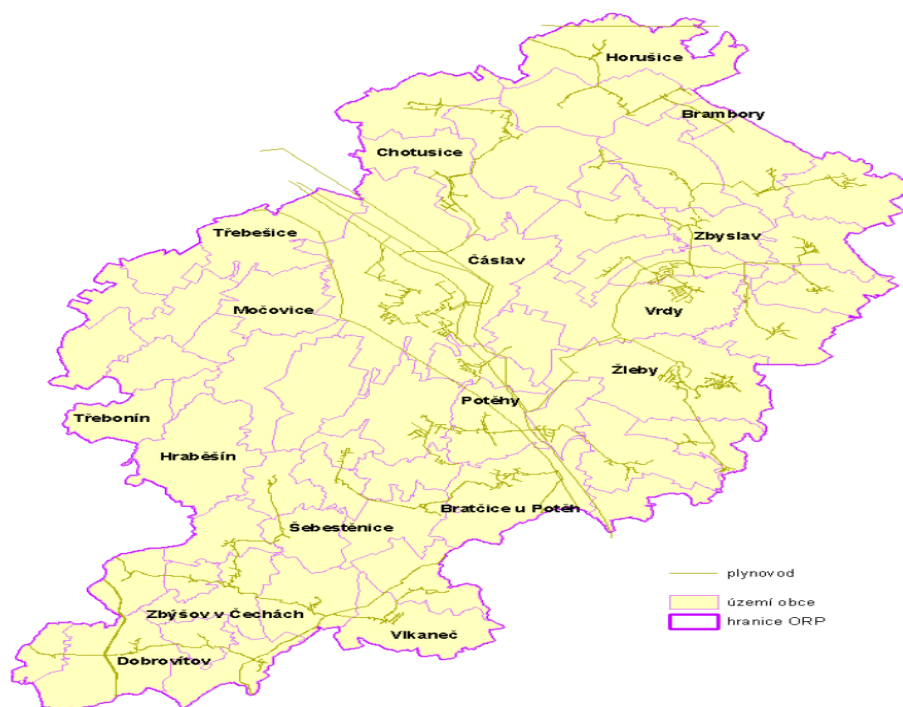
2.1.2.7 Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

2.1.2.7.1 Zásobování plynem

Řešeným územím prochází několik tras vysokotlakého plynovodu. V jižní části mikroregionu vede trasa přes katastrální území Chlum u Zbýšova, Klucké Chvalovice, Vlkaneč, Kozohlody, Bratčice, kde se napojuje na trasu plynovodu, která vede územím ve směru jihovýchod – severozápad. Tato trasa zahrnuje dvě plynovodní vedení, která jsou vedena katastrálními územími Potěhy, Drobovice, Čáslav a dále. Ze severního vedení se odpojují větve, které přivádějí plyn do města Čáslav a do obce Chotusice. Druhé vedení je vedeno jižně až jihozápadně od Čáslavi.

MAPA Č. 3

ORP ČÁSLAV zásobování plynem

2.1.2.7.2 Elektrické vedení

Vedení velmi vysokého napětí 100 kV je vedeno východozápadním směrem přes katastrální území Třebešice, Močovice a Čáslav.

Elektrifikována jsou všechna sídla zájmového území.

MAPA Č. 4

ORP ČÁSLAV zásobování elektrickou energií

2.1.2.7.3 Vodovody a kanalizace

Město Čáslav je zásobeno z vodovodu pro veřejnou potřebu, který je zásobován pitnou vodou ze dvou zdrojů. Zdrojem je prameniště Maleč. Voda je z vodojemu Spačice gravitačně přiváděna do vodojemu Bambousek, odkud je část města zásobena gravitačně. Kromě toho je z vodojemu zásoben skupinový vodovod Bratčice – Vlkaneč – Zbýšov.

Vodovod je ve většině obcí, ostatní jsou napájeny z domovních či veřejných studní. Vybudován byl vodovod v obcích Horušice a Brambory, aktuálně se projektuje vodovod pro městys Žehušice – místní část Bojmany, a dále pak Zařičany, Bílé Podolí, Semtěš, Starkoč a Lovčice.

Kanalizace je řešena různě, zejména v menších obcích mnohdy zatím žádná není. Některé obce kanalizaci aktuálně budují. Obce Třebonín, Starkoč, Vodranty a některé místní části obce Vlkaneč jsou odkanalizovány decentralizovaně systémem domácích ČOV, který udržuje obec.

2.1.2.7.4 Teplovodní zdroje

V zájmovém území není lokalizován žádný centrální zdroj tepla. U zástavby rodinných domů je vytápění realizováno individuálně využitím uhlí, palivového dřeva, plynu či elektřiny.

U zástavby činžovních či panelových domů je vytápění realizováno ze zdroje pro jednotlivé domy či bloky domů většinou plynovou kotelnou. Výrobní či jiné areály mají také své vlastní zdroje tepla.

2.1.2.7.5 Vodní hospodářství

Území mikroregionu spadá do povodí Doubravy – (největší tok vedle Doubravy je Brslenka).

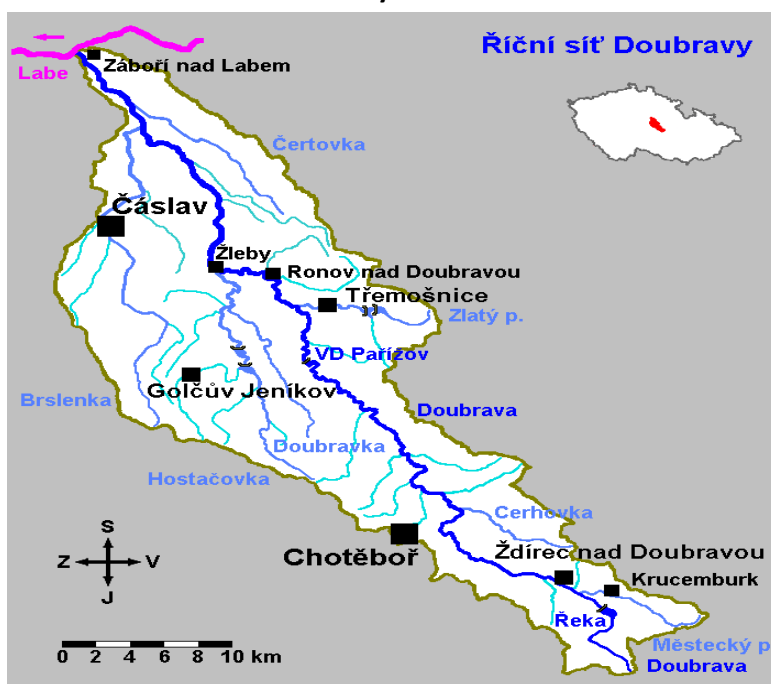
Rozvodnice mezi povodími prochází zhruba od severu k jihu, od Rohozce u Žehušic, západně od Chotusic, Čáslavi a Žáků, východně od Březí a mezi Kozohlody a Vlkaneč na jihovýchod. Větší vodní toky v povodí Klejnárky jsou potoky Olšanský, Mednický, Paběnický, Vranidolský, v povodí Doubravy Hostačovka s Výrovkou a Zehubským potokem, Čertovka a největší levobřežní přítok Brslenka (Čáslavka) a její pravobřežní přítok Koudelovský potok.

Mezi vodohospodářsky významné toky v rámci Mikroregionu Čáslavsko (vyhláška Ministerstva zemědělství č. 470/2001 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků) jsou zařazeny:

- Klejnárka
- Brslenka
- Hostačovka
- Doubrava

Největší je řeka Doubrava. Na území mikroregionu je evidováno 104 vodních nádrží s plochou nad 1000 m² (0,1 ha). Není zde žádná vodní plocha s výměrou přes 10 ha.

MAPA Č. 5: Říční síť Doubravy

Zdroj: Wikipedia

2.1.2.7.6 Odpadové hospodářství

V rámci Mikroregionu Čáslavsko působí dvě společnosti: AVE CZ odpadové hospodářství s. r. o. (cca 99 % obcí) a SOP Přelouč Marius Pedersen (pouze Semtěš). V rámci svozu separovaných odpadů působí v regionu několik dalších firem. Na území mikroregionu je skládka odpadů a další zařízení, provozované firmou AVE CZ Odpadové hospodářství.

Většina obcí má se svozovou firmou uzavřenou smlouvu na dobu neurčitou, změny (zejména ceny svozů) jsou upravovány formou dodatků. Většina obcí je se službami spokojena, reagovat však musí na ceny svozů, což se projevuje mj. ve výši místního poplatku. V současnosti jsou pro všechny obce aktuální podmínky vyplývající z nového zákona o odpadech, tedy zaměření se na přípravu plnění cílů oběhového hospodářství, zejména v oblasti komunálních odpadů. Zde je prostor pro společná jednání v rámci celého mikroregionu s cílem najít pro obce optimální řešení za přijatelné ceny.

Ve spolupráci s firmou EKO-KOM se ve všech obcích provádí separovaný sběr druhotných surovin – plasty, sklo, papír. Méně již nápojové kartony a kov, určitý deficit je s tříděním např. žárovek, elektrozařízení atd.

Náklady na odpadové hospodářství patří k nejvyšším v celé ČR, největší položku přitom tvoří náklady spojené se sběrem, svozem a odstraněním SKO. V přepočtu cena/t sice patří náklady k těm nižším v rámci ČR, v porovnání nákladů v Kč/obyvatel jsou však jedny z nejvyšších v ČR. Je to způsobeno velmi vysokou produkcí SKO v kg/obyvatel. Druhou nejvýznamnější položkou je tříděný sběr využitelných složek (zejména papír, plast a sklo). Se zvyšujícím se množstvím vytríděných odpadů narůstají i celkové náklady; neopomenutelnou položkou je však v tomto případě odměna ze systému EKO-KOM, která pokrývá přes 60 % nákladů na tříděný sběr. I tak patří náklady na tříděný sběr na území ORP Čáslav k nejvyšším ve Středočeském kraji i ČR. Náklady jsou navíc velmi rozdílné i v rámci jednotlivých obcí v území, přitom jsou obsluhovány stejnou svozovou firmou. Příčinou tak výrazných rozdílů nemohou být ani vzdálenosti obcí. Vysvětlení lze tedy nalézt v nastavení smluvních cen a způsobu jejich výpočtu.

Hlavní složkou produkovaného komunálního odpadu je SKO. V obcích Mikroregionu Čáslavsko ho vzniká cca 5,3 tis. tun, tj. zhruba 231 kg/obyvatel. SKO tvoří cca 52 % všech produkovaných KO v mikroregionu a představuje 84 % veškerého SKO v území ORP Čáslav. Ve srovnání s průměrem produkce SKO ve Středočeském kraji (219,4 kg/obyvatel) je produkce mikroregionu vyšší.

Evidovaná produkce SKO je minimálně v polovině obcí mikroregionu neúměrně vysoká. Může to být částečně způsobeno vyšším počtem rekreatantů a chatařů, kteří v některých obcích pobývají delší část roku a produkují SKO (měrná produkce v kg/obyvatel se stanovuje na trvale bydlícího obyvatele). Další možností může být špatně nastavený systém sběru SKO, kdy občané nemají limitované počty a objemy nádob na SKO. Důvodem může být i nesprávně vedená evidence odpadů a přepočet svážených odpadů z více obcí na jednotlivé obce. Skutečně produkované množství odpadů lze zjistit vážením (při vjezdu a odjezdu svozového auta v obci, vážením nádob nebo kontrolou naplněnosti a počtu svážených nádob při jednotlivých svozech).

Tab. č. 6: Produkce SKO v Mikroregionu Čáslavsko (rok 2018)

Obec	Počet obyvatel	tuny	kg/obyv.
Město Čáslav	10359	2109,7	203,7
Městys Bílé Podolí	623	196,1	312,7
Městys Žehušice	789	177,4	229,6
Obec Bratčice	376	86,9	228,6
Obec Horky	405	82,5	200,2
Obec Hostovlice	250	61,2	247,8
Obec Hraběšín	107	40,4	363,9
Obec Kluky	504	134	272,8
Obec Krchleby	393	90,1	222,4
Obec Miskovice	1077	285,7	264,8
Obec Močovice	400	138,9	366,5
Obec Semtěš	265	71,1	268,3
Obec Souňov	139	46,9	342,5
Obec Starkoč	133	33,8	250,1
Obec Šebestěnice	90	16,2	180,2
Obec Třebešice	280	69,6	242,4
Obec Třebonín	130	42,6	315,9
Obec Tupadly	663	130,5	205,9
Obec Vidice	235	58,9	252,8
Obec Vinaře	246	80,1	321,6
Obec Vlkaneč	611	149,5	242,2
Obec Vrdy	2952	577	198
Obec Žáky	355	94,2	270,7
Obec Žleby	1338	448,7	341,2
Celkem	22720	5222	229,8
Dopočet 3 obce	341	102,4	300,4
Celkem mikroregion	23061	5324,4	230,9

Jediným způsobem sběru využitelných složek KO v mikroregionu je nádobový sběr. Není používán ani pytlový sběr, využitelné složky nejsou sbírány ani ve sběrných dvorech (vyjma Čáslavi). Na území mikroregionu jsou pouze dva sběrné dvory (dle § 14 zákona o odpadech) v Čáslavi, přičemž sběrný dvůr Recycling kovové odpady je využíván obcí Chotusice. Jeden sběrný dvůr (spíše zřejmě sběrné místo) je také evidován v obci Žehušice.

Obce včetně města Čáslav nemají zapojené výkupny. Ty jsou provozovány na území města Čáslav a v obcích Kluky a Žleby. Právě papír a kovové odpady sbírané ve výkupnách mohou přitom „vylepšit“ množství využitých KO v obcích.

Produkce vytříděných složek KO, které je možné dále recyklovat, byla v mikroregionu v r. 2018 kolem 1,05 tis. tun, tj. cca 45,7 kg/obyvatel. Ve srovnání se Středočeským krajem je to výkon o cca 11,8 kg/obyvatel nižší. Oproti průměru mikroregionu má 10 obcí (včetně města Čáslav) podprůměrnou výtěžnost tříděného sběru a celkem 15 obcí (včetně Čáslavi) je pod průměrem Středočeského kraje.

Výkon tříděného sběru v jednotlivých obcích mikroregionu je rozdílný. Nejslabší výkony jsou ve sběru papíru, kde se celkově mikroregion pohybuje o více než 4 kg/obyvatel pod průměrem Středočeského kraje, a 14 obcí je pod průměrem sběru v mikroregionu. V menších obcích může být nižší výkon spojený i se spalováním papíru v lokálních topeništích. Podobně slabý je také výkon ve sběru skla – 11 obcí včetně města Čáslav je pod průměrem sběru v mikroregionu. Výrazně lepší je výkon sběru plastů, který se u nadpoloviční většiny obcí pohybuje nad průměrem kraje, slabé výkony má město Čáslav a dalších cca 5 obcí.

Nápojový karton je sbírán podle výkazů EKO-KOMu v 15 obcích mikroregionu. Sběr kovů vykazuje pouze 8 obcí. Sběr kovových odpadů je celkově na velmi nízké úrovni.

Tab. č. 7: Produkce tříděného sběru složek KO a SKO v t/rok (rok 2018)

Obec	Počet obyvatel	Papír	Plast	Sklo	NK	Kov	TS celkem
Město Čáslav	10359	18,9	11,6	9,8	1	0,3	41,6
Městys Bílé Podolí	623	21,3	26,8	18,1	0	0	66,2
Městys Žehušice	789	25,2	21,8	23,2	2,4	0,8	73,4
Obec Bratčice	376	7,1	17,7	7,7	0	0	32,5
Obec Horky	405	21	21,4	11,2	1,3	2,5	57,4
Obec Hostovlice	250	4,3	11,1	6,2	0	0	21,6
Obec Hraběšín	107	9,2	32,8	13,2	2,4	0	57,6
Obec Kluky	504	22,2	25,4	15,9	0,5	0	64
Obec Krchleby	393	24,3	21,6	9,5	0	1	56,4
Obec Miskovice	1077	11,7	19,8	12,8	1,4	0	45,7
Obec Močovice	400	29,2	14,9	24,4	1,4	0	69,9
Obec Semtěš	265	19,2	29,9	11,7	2	0,9	63,7
Obec Souňov	139	4,3	24,8	11,4	0	0	40,5
Obec Starkoč	133	19,6	26,3	12	0,5	0	58,4
Obec Šebestěnice	90	6,1	9	17	3	0	35,1
Obec Třebešice	280	11,7	16,2	10,9	0	0	38,8
Obec Třebonín	130	3,7	8,7	11,9	0	0	24,3
Obec Tupadly	663	17,9	21,6	25,1	0	0	64,6
Obec Vidice	235	9,6	35,1	23,2	1,6	0	69,5
Obec Vinaře	246	9,5	20,6	14,4	2,2	3,3	50
Obec Vlkanec	611	10,8	21,8	19,4	1,3	0	53,3
Obec Vrdy	2952	8,4	17,2	13,9	0,3	1,1	40,9
Obec Žáky	355	12,9	15,2	13,2	0	0,6	41,9
Obec Žleby	1338	9,7	16,5	10,9	0,2	0	37,3
Celkem	22720	16	16	12,5	0,8	0,4	45,7
Dopočet 3 obce	341	8,8	21	13	1	0	43,8
Celkem mikroregion	23061	15,9	16	12,5	0,9	0,4	45,7
Středočeský kraj		20,3	17,3	14,2	0,5	5,2	57,5

Zdroj: RNDr. Martina Vrbová, Ph.d.: Optimalizace odpadového hospodářství města Čáslav, část Mikroregion Čáslavsko. Květen 2020.

2.1.2.7.7 Ochrana před povodněmi

Největším rizikem povodní je mimo lokálních potůčků řeka Doubrava, která protéká územím od jihu na sever v délce cca 25 km. Doubrava je přítokem Labe. Pramenná oblast Doubravy se nachází v lesích západně od Velkého Dářka v okolí obce Radostín. Řeka má více pramenů. Jako její hlavní pramen je označován potok pramenící v nadmořské výšce 623,7 m, v rašeliništích jižně od Radostína, který napájí rybníky Doubravníček a Doubravník. Pod těmito rybníky přitéká zleva druhá pramenná větev odvodňující Ranská jezírka. Jako třetí pramenný tok bývá označován Štírový potok vytékající z Malého Dářka, které se nalézá severovýchodně od Radostína. Tento potok posiluje tok zprava nad rybníkem Řeka, který je s plochou 43,03 ha největší vodní plochou v povodí řeky. Po celé své délce teče převážně severozápadním směrem. Ústí do Labe západně od Záboří nad Labem v nadmořské výšce 195,8 m.

Protipovodňové opatření za 105 milionů korun dokončil v roce 2012 na řece Doubravě v úseku Vrdy – Zbyslav státní podnik Povodí Labe. Zemní hráze a železobetonové zídky již několikrát zabránily rozlivu Doubravy v obci Vrdy a v zastavěném území obce Zbyslav a částečně též Vlačice a Dolní Bučice. Těmito opatřeními došlo ke zvýšení úrovně ochrany proti povodním v Doubravě do kulminačního průtoku Q50.

Je důležité, aby obce obnovovaly bývalé polní cesty a remízky. Zvýšená tvorba zeleně přispívá k zadržování vláhy v krajině tak, jak to vyzkoušely generace našich předků.

Zdroj: eagri.cz a wikipedia

2.1.2.8 Rekreační, památkový a cestovní ruch

Informační centrum Čáslav se nachází na náměstí Jana Žižky z Trocnova 197. V současné době nemá vlastní webové stránky ani vlastní webovou sekci v rámci webových stránek města Čáslav, kde by nabízelo své služby a na jednom místě prezentovalo turistické informace a přírodní a kulturní atraktivity zájmového území, což do jisté míry snižuje potenciál cestovního ruchu. Výběrově a velmi stručnou formou prezentuje tipy na výlety web Mikroregionu Čáslavsko, ucelená prezentace turistických informací pro dané území však zatím chybí.

V roce 2019 byla založena Turistická oblast Kutnohorsko a Kolínsko, z. s. s cílem koordinovat aktivity cestovního ruchu a zajišťovat marketingovou propagaci území. Mikroregion Čáslavsko je jedním ze zakládajících členů organizace, některé členské obce se staly členy samostatně.

Mikroregion Čáslavsko leží mezi dvěma významnými turistickými oblastmi (město Kutná Hora a CHKO Železné hory), které svou „nabídkou“ převyšují atraktivitu města Čáslav a okolí. I přes tento fakt jsou v zájmovém území lokalizovány pozoruhodné přírodní či kulturní zajímavosti lákající k návštěvě. Centrem kulturních aktivit je město Čáslav, které láká zejména městskou památkovou zónou. V oblasti přírodních atraktivit vévodí zájmovému území krajinná památková zóna – ucelený krajinný celek a sídelní útvary v severní části území, jejíž součástí je i známá Žehušická obora (t. č. však veřejnosti nepřístupná).

Hlavní turistické cíle:

- **Čáslav**

- **Městská památková zóna** - typické raně gotické kolonizační město s velkým centrálním náměstím a pravoúhlou uliční sítí.
- **Městské opevnění** - celý obvod města obklopují fragmenty se zachovalou částí vnitřní hradby s patnácti baštami, parkán s baštami a zbytky příkopů a valů. Opevnění bylo založeno po polovině 13. století, doplněno a upraveno v 15. století. Válcová, tzv. Otakarova věž, pocházející z počátku 14. století, byla přestavěna v letech 1534-39 a ve 20. století.
- **Kostel sv. Petra a Pavla** - halové trojlodí s polygonálním kněžištěm, věží a stanovou střechou. Kněžiště bylo založeno kolem roku 1270, loď 1350 a věž 1400. Přestavby byly provedeny v gotice a baroku, následná obnova pak v letech 1908-1911 (Kamilem Hilbertem). Původní obdélný románský kostel sv. Michala s apsidou a věží (kolem roku 1150) tvoří dnešní sakristii.
- **Evangelický kostel** - trojlodní hala s polygonálním kněžištěm a věží, postavená v letech 1864-1869 v novorománském stylu (Františkem Schmoranzem). V těchto místech stál minoritský klášter, který zanikl za husitských válek.
- **Mariánský sloup (Žižkovo nám.)** - barokní sousoší z let 1745-46, upravené v roce 1854. Na členitém podstavci stojí jehlan se sochou Panny Marie Immaculaty na vrcholu. Na volutách podstavce jsou sochy sv. Jana Nepomuckého, sv. Prokopa, sv. Floriána a sv. Šebestiána.
- **Pomník Jana Žižky (Žižkovo nám.)** - pískovcová socha na hranolovém podstavci byla vytvořena roku 1881 podle návrhu Josefa Václava Myslbeka.
- **Dusíkovo divadlo (Masarykova ulice)** - rozměrná členitá stavba z let 1867-9 (J. Spudil) s neorománskou a orientální výzdobou fasád, upravená v roce 1924 (K. Kozák) a ve druhé polovině 20. století. Pamětní deska hudebního skladatele a klavíristy Jana Ladislava Dusíka (1761-1812), zhotovená dle návrhu Josefa Václava Myslbeka.
- **Muzeum zemědělské techniky** – se nachází v objektu bývalého vojenského autoparku, expozice historických traktorů tuzemské i zahraniční výroby a sklízecích mlátiček, depozitář stabilních motorů.

- **Semtěš**

- tvrz z 1. poloviny 14. století, věžová stavba s hranolovým půdorysem

- **Žleby**

- Státní zámek Žleby – původně gotický hrad pánů z Lichtenburku z konce 13. století, znovu postavený po zničení husity v polovině 15. století, renesanční a barokní úpravy, konečnou podobu získal v letech 1849- 1868 dle anglických předloh. V romantických interiérech se mísí původní historické památky s dobovými novotvary dovezenými odjinud. Kožené tapety, sbírky vitráží, mnohé obložení stěn, vybavení a instalace respektující dobové dokumenty.

- **Žehušice**

- **zámek** – raně barokní, dokončený roku 1679 stavitelem Francescem Caratim a přestavěný v 1. polovině 19. století do dnešní empírové podoby. K zámku náleží ještě předzámčí, kde se nalézal byt zámeckého správce, vrátného a pokoje pro služebnictvo. Zámecká stavba má půdorys ve tvaru písmene H. Střední část zámku je dvoupatrová, na ni kolmo navazují boční

křídla. Zámek byl po druhé světové válce využit jako škola a po roce 1989 byl vrácen původním majitelům a nyní není zpřístupněn veřejnosti, stejně jako přilehlý park.

- **Žehušická obora** – tato přírodní památka (v dnešní podobě od roku 1867) byla zřízena v široké nivě řeky Doubravy na místě někdejšího rybníka Kravinec mezi obcemi Žehušice a Bojmany. Josef Osvald Thun byl velký milovník stromů a zahradnictví, a proto byla obora vysazena vzácnými druhy dubů, buků, javorů, liliovníků, platanů, stříbrných topolů, vrb a konifer. Zvláštností je oborní chov populace bílé mutace jelena orientálního původu a unikátní hodnoty. Dnes v oboře žije cca 130 bílých jelenů a spolu s nimi je zde chována černá mutace daňka skvrnitého. V současnosti však obora není přístupná veřejnosti.
- **Skalka** – geologická rezervace v opuštěném lomu s ochranou pro komplexní výzkum české křídlové pánve Kamenné mosty.
- **Kamenný most** pocházející pravděpodobně ze 14. století. Most má tři oblouky a je dvakrát zakřivený. Je postavený z lomového zdiva včetně parapetů. Historická hodnota mostu je znehodnocena zídkami z cihlového zdiva a sanací betonovým nástřikem.

- **Starkoč**

- Starkočský lom – chráněný přírodní výtvar proslulý výskytem granátu (almandinu) a vzácnými paleontologickými nálezy.

- **Bratčice**

- Tisí skála – balvanický rozpad žuly

- **Třebešice**

- renesanční zámek z 2. pol. 16. století prošel ve 2. pol. 17. století výraznou barokní přeměnou a v 19. století klasicistní přestavbou. Třebešický zámek je významným dokladem historického a stavebního vývoje od prostší tvrze v pohodlnější zámek ve středočeské vesnici. Zámek je v soukromém vlastnictví a přístupný veřejnosti.

- **Žáky**

- torzo větrného mlýna ve Štrampouchu patří mezi čtyři alespoň torzálně dochované mlýny tohoto typu na území středních Čech. Mlýn nechal postavit r. 1820 markýz Trasegnies, původem Holanďan, podle návrhu ing. Waldy. Poslední zmínka o činnosti mlýna pochází z r. 1873.

- **Schořov**

- osmiboká kaple Nanebevzetí Panny Marie z konce 17. století

- **Tupadly**

- zámek Tupadly – pouze exteriér (veřejnosti nepřístupný)

Rekreační turistické cíle

- sportovní zařízení v jednotlivých obcích (fotbalová a volejbalová hřiště)
- sportovní areál Vodranty – fotbalová hřiště (tráva, umělý povrch), víceúčelové hřiště, lehkootletický stadion, tenisové kurty, hřiště pro pétanque, skatepark, bazén, městské lázně a nekrytá ledová plocha nabízející možnost bruslení pro veřejnost i týmy
- lesopark Vodranty s návazností na okolí Podměstského rybníka

Krátkodobá rekreace

- kulturní atraktivity a akce v Čáslavi a okolních obcích (zámky, historické budovy)
- značené turistické a cyklistické trasy

Dlouhodobá rekreace

- chatová oblast Zbýšov
- rodinné domy a venkovské bydlení pro individuální rekreaci, nebo ve formě ubytovacích služeb a pronájmů

Hlavním turistickým cílem v zájmovém území je zámek Žleby, který v poslední době láká na zajímavý doprovodný program i možnost konání svateb. Tento zámek se těší velmi dobré návštěvnosti českých i zahraničních turistů; výhodou je pro něj i relativně dobrá dostupnost z velkých rekreačních oblastí sousedního Pardubického kraje.

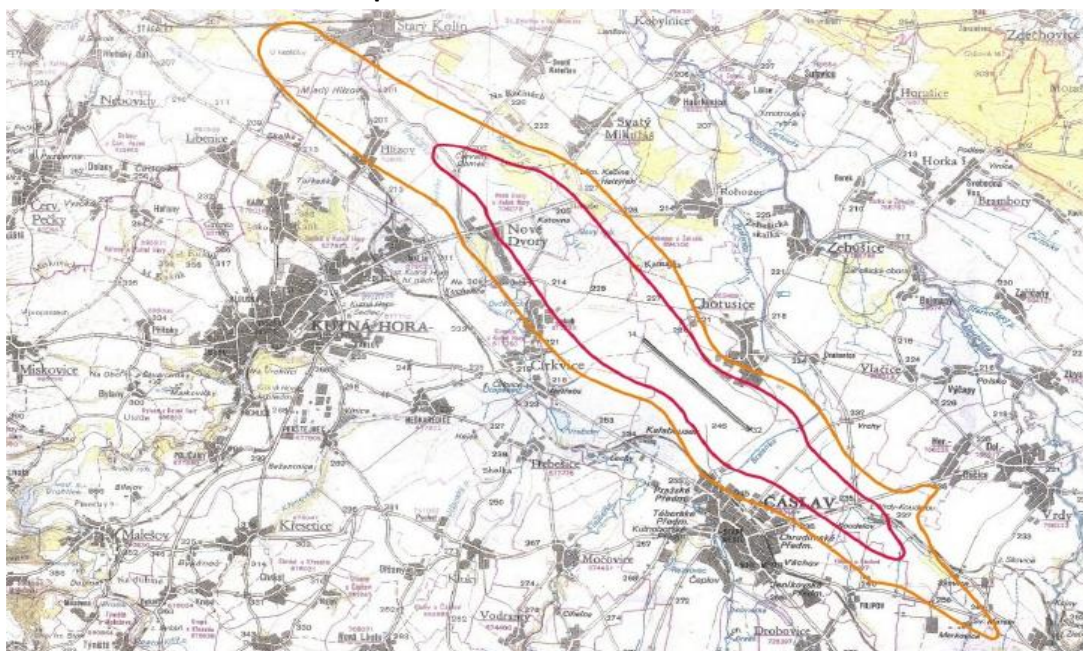
Celková úroveň turistického ruchu však není příliš velká, protože toto území skýtá většinou místní turistické cíle, které nejsou pro turisty z jiných regionů či zahraničí dostatečně atraktivní, nebo jsou jen málo známy. Celková koncepce či strategie území v oblasti cestovního ruchu není zpracována. Jelikož toto území není příliš rozsáhlé, ubytovací kapacita odpovídá turistickému zájmu. Najdeme zde jen pár hotelů a penzionů, zejména ve městě Čáslav. Četnější jsou chaty a chalupy, využívané jak soukromě, tak pronajímané k individuální rekreaci.

2.1.2.9 Území speciálního zájmu

Do oblasti mikroregionu částečně zasahuje Čáslavské vojenské letiště, které je jedním z perspektivních areálů v České republice. V souvislosti se začleňováním do struktur NATO je letiště dovybavováno na standardy tohoto seskupení. Je zpracováván generel areálu.

Vnější důsledky na území jsou v lokalizaci naváděcích zařízení, zejména se však jedná o zatížení území hlukem z provozu letiště. Hlukové pásmo vychází z izofony 85 dB. V tomto ochranném pásmu se nacházejí sídla Tři Dvory, Starý Kolín, Svatý Mikuláš (část), Rohozec, Chotusice, Zehuby, Kamenné Mosty, Čáslav (část), Třebešice, Lochy, Církvice, Jakub, Nové Dvory, Libenice, Hluboký Důl. V některých obcích jsou i stavební uzávěry.

MAPA Č. 6: Hlukové ochranné pásmo

Zdroj: <http://www.meucaslav.cz/>

2.1.3 Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Určení problémů k řešení v územním plánu:

- snižování emisí z plošných zdrojů (především venkovská sídla) podporou alternativních technologií při vytápění domácností s nízkou produkcí emisí (tepelná čerpadla, vysoce účinné spalování dřeva a biomasy, plynofikace, další alternativní zdroje),
- detailní evidence a následná asanace starých zátěží vzniklých v důsledku divokého skládkování odpadů, těžby nerostných surovin, stavební činnosti, rekultivace a revitalizace devastovaných území s preferováním biologické rekultivace,
- vymezení a následná likvidace neobdělávaných a zaplevelených ploch jako ohnisek šíření plevelů a alergenů,
- realizovat účinná protihluková opatření v sídlech ohrožovaných hlukovou zátěží z letecké vojenské základny,
- snížení hlukové zátěže z dopravy pomocí obchvatů a přeložek silnic I. a II. třídy a dalších protihlukových opatření,
- nepřipustit úpravy vodních toků a likvidaci a devastaci malých vodních ploch a rybníků snižující jejich ekologickou a estetickou hodnotu,
- pro zlepšení hodnot krajinného rázu, pro lepší prostupnost krajiny, interakcí v systému ÚSES a její rekreační přitažlivosti zvyšovat zastoupení rozptýlené krajinné zeleně (stromořadí podél silnic a cest, mezní porosty, břehové porosty vodních toků a ploch apod.).

Se zásadami územního rozvoje kraje je možné se seznámit na webových stránkách příslušného krajského úřadu. K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří: Územní plán Velkého územního celku Střední Polabí charakterizuje oblast jako poměrně silně integrovaný prostor, jehož sídelní páteří je osa tvořená pěti největšími středisky: Nymburk - Poděbrady - Kolín - Kutná Hora - Čáslav. Vzájemná propojenost těchto měst, vyjádřená intenzivní pracovní

i obslužnou dojížděkou spolu s centrální pozicí nejvýznamnějšího střediska Kolína, sjednocuje celý prostor a zajišťuje jeho částečnou autonomii.

3 Východiska pro návrhovou část

Záměry mikroregionu byly projednány na společném setkání zástupců členských obcí mikroregionu, které proběhlo v červnu dne 29. 6. 2021. Projednaly se zde mnohé možné záměry, z nichž byly vybrány následující:

3.1 SWOT analýza

Silné stránky:

- velmi dobrá dopravní poloha mikroregionu ke spojení s většími městy,
- kvalita ovzduší,
- zázemí prosperujících firem, prosperující menší podnikající subjekty,
- stabilní zemědělská výroba, vysoký podíl zemědělské půdy,
- dobré ceny pozemků v obcích,
- zakořeněný charakter obyvatel mikroregionu a jejich vztah ke kulturnímu využití,
- stabilizovaný počet obyvatel s mírným nárůstem,
- existence kulturních i přírodních památek,
- přátelský vztah mezi obcemi,
- stabilní síť mateřských a základních škol,
- poměrně kvalitní síť poskytovaných sociálních služeb,
- existence sociální poradny,
- blízká skládka odpadů včetně nové třídírny odpadů,
- ve většině obcí je rozvinutá spolková činnost, která se stará o kulturní a sportovní vyžití obyvatel,
- dostatečné pokrytí zdravotní péčí.

Slabé stránky:

- dopravní přetížení hlavních dopravních silničních tahů,
- vyšší hluková a ekologická zátěž v okolí vojenské základny,
- slabší dostupnost dálniční sítě – víc jak 30 km,
- absence ČOV v malých obcích,
- migrace obyvatel za prací do větších měst mimo mikroregion,
- malá atraktivita turismu,
- nedostatečná propagace turistiky,
- nedostatečná síť cyklotras,
- neuspokojivý stav chodníků a místních komunikací v jednotlivých částech členských obcí,
- nedostatečná nabídka dotačních titulů a možností čerpání finančních prostředků na opravy a rekonstrukce místních komunikací, inženýrských sítí a obecního majetku,
- nedostatečná kapacita míst v mateřských školkách,
- nedostatečná informovanost veřejnosti o dostupných sociálních službách,
- nedostatečná osvěta ohledně třídění odpadů,
- nízká aktivita podnikatelského sektoru v oblasti spolupráce s místní samosprávou.

Příležitosti:

- společný postup při budování cyklotras, naučných stezek a rozvíjení pěší turistiky a cykloturistiky v rámci mikroregionu,
- při tvorbě územního plánu pamatovat na tvorbu zeleně,
- investice do ČOV v malých obcích,
- vytváření územně technických podmínek pro podnikání, podpora nových investorů a podnikatelských aktivit,
- vytváření technických podmínek pro rozvoj a zkvalitňování služeb,
- zaměření na opravy místních komunikací a chodníků, zlepšení celkové infrastruktury v mikroregionu,
- podpora činnosti spolků v jednotlivých obcích a podpora jejich vzájemné spolupráce,
- podpora spolupráce v oblasti školství, společné užívání volných kapacit školských a předškolních zařízení,
- spolupráce při sportovním vyžití, možnost budování společného sportovního zázemí,
- posilování vazeb uvnitř i vně mikroregionu, zvýšení povědomí sounáležitosti s mikroregionem na občanské úrovni členských obcí,
- zvýšení bezpečnosti v obcích mikroregionu,
- čerpání dotací a grantů z fondů EU, státního rozpočtu a dalších nadací a fondů.

Hrozby:

- ekonomické problémy významných zaměstnavatelů a s tím spojených možný nárůst nezaměstnanosti,
- zaostávání technické a dopravní infrastruktury,
- zvyšování dopravní zátěže,
- znečišťování životního prostředí,
- separace části obyvatel mikroregionu od společenského života v obcích,
- nedostatek finančních prostředků určených na rozvoj obcí a mikroregionu,
- přebujelá státní administrativa a neustále rostoucí byrokratická, administrativní i právní zátěž vůči samosprávám hlavně malých obcí,
- neustále se měnící legislativa,
- neřešení nárůstu produkce komunálních odpadů,
- neúspěch při čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU a jiných zdrojů,
- úbytek ekonomicky aktivních obyvatel.

4 Návrhová část

4.1 Strategická vize

Mikroregion má své klady i zápory vyplývající ze zpracované SWOT analýzy. Obce mikroregionu si cení příjemného místa pro život svých občanů, souladu s přírodou a dosahu blízkého města. Strategická vize je udržet kladné a zlepšit negativní znaky. Zachovat zde klidný a příjemný život, dobré životní prostředí, dobrou dopravní obslužnost, zajistit dostupnost služeb, vzdělání a pracovních příležitostí. Zlepšit dopravní bezpečnost, stav místních komunikací a celkové technické infrastruktury v obcích, zajistit podmínky pro bydlení mladých rodin.

4.2 Způsob aktualizace strategického rozvojového dokumentu

Strategický rozvojový dokument je živým dokumentem, který je nutné revidovat či aktualizovat dle průběhu realizace jeho dílčích částí. Podnětem k aktualizaci může být závažná změna vnějších podmínek, naplnění části dokumentu či potřeba stanovení nových cílů. Dílčí revize dokumentu (v průběhu jeho platnosti) budou probíhat v případě potřeby – úpravy stávajících aktivit, zařazení nových či vyřazení již neaktuálních. Změny budou prováděny přímo do dokumentu, dokument bude v úvodu obsahovat seznam revizí. Po každé revizi se dokument označí datem, ke kterému se vztahuje. Aktualizace dokumentu a jeho změny budou schváleny shromážděním starostů.

4.3 Způsob financování rozvojových aktivit

Základním zdrojem financování rozvojových aktivit jsou externí a vlastní zdroje. Předpokládá se využití spolufinancování z veřejných rozpočtů (kraje, ČR, fondy EU), případně ze soukromého sektoru + z rozpočtů daných obcí mikroregionu dle potřeby dané priority. V průběhu naplňování aktivit bude docházet k zpřesňování informací o možnostech finančních zdrojů podle aktuálních informací o dotačních zdrojích apod.

4.4 Priority strategie rozvoje

4.4.1 Strategický směr: EKONOMIKA A ZAMĚSTNANOST

Priorita č. 1: Podpora rozvoje malých a středních podniků

Základním cílem podpory malého a středního podnikání v Mikroregionu Čáslavsko je vyšší využití vnitřního potenciálu území, tedy pracovních sil a ostatních místních zdrojů a předpokladů vedoucích ke zvýšení místní přidané hodnoty a snížení závislosti místního trhu práce na vzdálenějších pracovních centrech.

Ideálními opatřeními pro tuto prioritu jsou

- příprava nových lokalit určených pro podnikatelské využití, včetně výkupu a scelování vhodných pozemků,

- podpora pilotních podnikatelských projektů malých a středních podniků využívajících místních zdrojů a surovin,
- rozvoj spolupráce mezi podnikatelskými subjekty a subjekty veřejné správy.

Priorita č. 2: Vytváření podmínek pro příliv investic

Pro další rozvoj hospodářství mikroregionu je důležité zvyšování jeho konkurenceschopnosti. V této fázi je ideální podporovat zlepšení dopravní infrastruktury, které by vedlo k přilákání investorů nejen do průmyslové zóny.

Opatření: aktivně se podílet na přípravě pozemků pro budování dopravní infrastruktury.

Priorita č. 3: Zkvalitnění infrastruktury cestovního ruchu

Příležitostí pro další rozvoj mikroregionu je zvýšení nabídky základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu – cyklostezky, sportovní a rekreační zařízení, ubytování ...

Opatření: podpora budování a rozvoje doprovodné turistické infrastruktury, rozvoj rekreace.

4.4.2 Strategický směr: TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Priorita č. 4: Optimalizace rozvoje sítí technické infrastruktury

Zajištění adekvátního napojení obcí na technickou infrastrukturu je jedním z nejdůležitějších předpokladů pro jejich další rozvoj a na úrovních obecních samospráv je jedním z nejčastěji zmiňovaných témat, nedostatečný či nekvalitní stav energetických či vodohospodářských sítí může být ve svém důsledku bariérou a brzdou podnikatelských i jiných aktivit. Standardní vybavenost obcí infrastrukturou je potřeba brát jako realitu a samozřejmost, bez které není možno území dále rozvíjet. V současné době se pozornost obcí soustřeďuje spíše na vybudování vodovodů, kanalizací a ČOV, protože napojení obcí na elektrickou energii je dostatečné. Významným limitujícím faktorem jsou finanční prostředky, protože stavby hlavně vodohospodářské infrastruktury výrazně převyšují možnosti obcí, a proto je jejich realizace bez podpory dalších subjektů nemožná.

Opatření:

- rekonstrukce, rozšiřování, zkvalitňování a modernizace vodovodní sítě,
- řešení problematiky čištění odpadních vod vybudováním kanalizací a ČOV.

Priorita č. 5: Výstavba a rekonstrukce místních komunikací

Ve finančních možnostech obcí není přispívat na rekonstrukce a opravy silnic II. a III. tříd, a proto se jejich úsilí soustředí na místní komunikace. Zkvalitnění místních komunikací a jejich napojení na blízké komunikace vyššího řádu jsou nutnou podmínkou pro další rozvoj obcí a celého mikroregionu. Především potencionální podnikatele bude zajímat technický stav a kvalita místních komunikací jako spojnic s okolním územím a bude to jedna z podmínek jejich případných aktivit v území, o důležitosti komunikace pro místní obyvatele nemluvě.

Opatření:

- napojení místních komunikací na komunikace vyššího řádu,
- výstavba či zkvalitnění místních komunikací,
- rekonstrukce a výstavba místních chodníků a cest – bezpečnost.

4.4.3 Strategický směr: LIDSKÉ ZDROJE A VENKOV

Priorita č. 6: Vytvoření podmínek pro rozvoj sportovních a volnočasových aktivit

Tvořivost a aktivita obyvatel mikroregionu dlouhodobě souvisí se vznikem a fungováním řady zájmových sdružení, sportovních klubů, spolků a dalších občanských iniciativ, jež společně formují nabídku volnočasových aktivit. Kvalitní využití volného času je nejučinnější prevencí proti nárůstu sociálně patologických jevů, a to zejména u dětí a mládeže. Toto je zvláště aktuální v dnešní době, kdy je pro tyto rizikové skupiny daleko snazší sedět u PC než aktivně využívat volný čas. Vedle této skupiny obyvatel je potřeba se zaměřit i na stále početnější skupinu seniorů a i jim zabezpečit společenské vyžití. Udržování místních kulturních, společenských i sportovních zvyklostí a tradic přispívá rovněž ke zviditelnění mikroregionu.

Opatření:

- podpora spolkové a zájmové činnosti obyvatel se zaměřením na rozvoj občanské společnosti,
- podpora činností organizací,
- podpora výstavby a údržby zařízení pro volnočasové aktivity,
- pořádání kulturních a sportovních akcí,
- využívání dotační politiky.

Priorita č. 7: Zlepšení kvality bydlení

Poptávka po bytech je a bude neustále vysoká a tato problematika se týká i bydlení na vesnicích. Situaci lze řešit buď výstavbou nových bytů, nebo modernizací stávajícího bytového fondu. Stabilizace mladého obyvatelstva na vesnicích značně souvisí s možnostmi jejich bydlení. Možnost kvalitně bydlet a mít v oblasti práci jsou nejdůležitější atributy zabraňující vyliďňování obcí a přispívající k rozvoji mikroregionu.

Opatření:

- údržba a modernizace stávajícího bytového fondu,
- podpora výstavby nájemních bytů a rodinných domů,
- využívání dotační politiky.

Priorita č. 8: Udržení a zlepšení kvality zdravotní a sociální péče

Zajištění odpovídající zdravotní a sociální péče je jedna z nutných podmínek mikroregionu. Toto je důležité vzhledem k demografickému vývoji naší společnosti, který se vyznačuje jejím stárnutím. Důležitým úkolem je především plánování a koordinace věcné a územní provázanosti, využívání zařízení zdravotnické a sociální péče a rozvoj preventivních zdravotnických programů.

Opatření:

- podpora zkvalitnění terénní ošetrovatelské služby ve standardech ambulantní zdravotní péče,
- podpora provázanosti zdravotnických zařízení a zařízení sociální péče,
- monitoring poptávky a potřeb.

Priorita č. 9: Obnova a péče o veřejné prostranství a veřejnou infrastrukturu

Revitalizace obytného prostředí sídel představuje dlouhodobý úkol složený z drobných akcí nejrůznějšího charakteru. Ve svém souhrnu vytváří prostředí, se kterým se obyvatelé lépe sblíží a mají k němu hlubší vztah. Vedle úprav veřejného prostranství je žádoucí pamatovat i na údržbu a obnovu stavebního fondu a drobných kulturních památek, což přispívá k zachování kulturního dědictví a udržení rázovitosti venkovských obcí.

Opatření:

- podpora rozvoje místní občanské vybavenosti,
- podpora aktivit obnovujících a oživujících rázovitost venkova, památek a tradic,
- ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova,
- využití dotační politiky.

Priorita č. 10: Dobrá informovanost občanů

Doba digitálních technologií s sebou přináší mj. zrychlení komunikace a také informační přehlcení. Je proto třeba pružně reagovat na měnící se priority občanů ve způsobu, jakým informace získávají a jaké formy komunikace s veřejnými institucemi preferují. Současně je třeba brát v potaz nižší aktivitu občanů v samostatném vyhledávání a ověřování informací. Je proto žádoucí nastavit takové formy komunikace, jež všem občanům zajistí maximální možnou dostupnost informací, které budou včasné, komplexní a současně srozumitelné a přehledné. Vedle toho je žádoucí motivovat občany k aktivnímu zapojení se do života v obcích/regionu.

Opatření:

- nastavení jednotné komunikační strategie mikroregionu,
- podpora využívání moderních komunikačních nástrojů,
- zefektivnění procesu distribuce informací,
- pořizování moderních komunikačních kanálů s možností meziobecního sdílení informací,
- posílení komunikace na sociálních sítích (Facebook aj.),
- vzdělávání v oblasti komunikace,
- využití dotační politiky.

Priorita č. 11: Podpora ekologických a krajinných funkcí

Kvalita životního prostředí je jednou z významných výhod mikroregionu. Jedná se zejména o proces obnovení přirozeného vodního režimu v povodích, zvýšení retenční schopnosti krajiny, revitalizaci vodních toků, ochranu půdy před vodní a větrnou erozí, obnovu a ochranu přirozených rostlinných

a živočišných společenstev, odpadové hospodářství – snaha o minimalizaci odpadu, třídění v obcích mikroregionu, zapojení se do sběru kovů, bio odpadu.

Opatření:

- zpřístupnění krajiny podporou budování a údržby polních a lesních cest,
- podpora programů na zadržení vody v krajině a zlepšení jejího vodního režimu,
- vést obyvatelstvo k minimalizaci odpadu, ke třídění komunálního a průmyslového odpadu a jeho využití, které neškodí životnímu prostředí,
- zavedení separovaného odpadu v celé šíři nabídky – plast, sklo, papír, kovy, bio, tetrapak,
- možnost řešit se svozovými společnostmi vážení odpadu přímo z popelnice, snížení směsného KO.

4.4.4 Strategický směr: ŠKOLSTVÍ A VZDĚLÁVÁNÍ OBYVATEL

Priorita č. 12: Spoluprací se samosprávou umožňovat rozvoj a modernizaci školského systému, rozšiřovat nabídku vzdělávacích a zájmových aktivit pro veřejnost

Priorita je zaměřena na oblast vzdělávání, a to jak na vzdělávací infrastrukturu, tak na vlastní vzdělávací aktivity, a to nejen v rámci „formalizované“ školské soustavy (předškolní, základní, střední, vyšší odborné či vysokoškolské vzdělávání), ale také v rámci zájmového, neformálního a celoživotního vzdělávání – zejména rekvalifikačních kurzů atp. Cílem opatření je dosažení stavu, kdy vzdělávací soustava a flexibilní systém dalšího vzdělávání odpovídajícím způsobem reagují na měnící se poptávku na trhu práce, snaží se ji v dostatečném předstihu předvídat (např. pomocí důkladných analýz poptávky a trendů) a jsou schopny nabídnout zaměstnavatelům dostatek kvalifikované pracovní síly.

Opatření:

- rekonstrukce a modernizace infrastruktury škol ve vlastnictví obcí a měst (zlepšení kvality zázemí, prostor pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání, výukových prostor, venkovních prostor, modernizace vybavení škol, pořízení inovativních vzdělávacích pomůcek),
- hledání dotačních titulů k realizaci obnov školských zařízení,
- podpora vzniku a fungování dětských skupin jako alternativy k mateřským školám,
- eliminovat odchod talentů, vzdělaných osob a kvalifikované pracovní síly,
- podpora zvýšení nabídky programů v oblasti dalšího vzdělávání, zejména rekvalifikačních kurzů,
- spolupráce s úřadem práce,
- projekty zaměřené na environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu,
- spolupráce s ostatními městy a obcemi,
- průběžný monitoring kvalifikačních potřeb zaměstnavatelů na území,
- realizace programů pro nezaměstnané na zvýšení vzdělávání a rekvalifikačních vzdělávacích modulů.

4.4.5 Strategický směr: BEZPEČNOST A KRIMINALITA, PREVENCE RIZIK

Priorita č. 13: Bezpečnost v mikroregionu

Prevence kriminality zahrnuje soubor nerepresivních opatření, tedy veškeré aktivity vyvíjené státními, veřejnoprávními i soukromoprávními subjekty směřující k předcházení páčání kriminality a snižování obav z ní. Patří sem opatření, jejichž cílem či důsledkem je zmenšování rozsahu a závažnosti kriminality a jejích následků, ať již prostřednictvím omezení kriminogenních příležitostí, nebo působením na potenciální pachatele a oběti trestných činů.

Sociální a situační přístupy se vzájemně doplňují v primární (především výchovné, vzdělávací, volnočasové, osvětové a poradenské aktivity), sekundární (specializovaná sociální péče u osob či skupin náchylných k sociálně patologickým jevům) a terciární prevenci (resocializace kriminálně narušených osob).

Opatření:

- součinnost orgánů státní správy, samosprávy, policie a nestátních neziskových organizací,
- osvěta mezi lidmi,
- organizování kurzů sebeobrany a vzdělávání policie,
- spolupráce s odpovědnými orgány v oblastech vzdělávacích aktivit určených pro krizový štáb města.

5 Závěr

Rozvojový strategický dokument Mikroregionu Čáslavsko je prvním dokumentem vypracovaným pro tento mikroregion; předkládaná verze je aktualizací původního dokumentu z r. 2015. Dokument vchází v platnost schválením shromážděním starostů a je platný pro období 2022 – 2028. Dokument je nástrojem pro strategický management mikroregionu, který přispěje k řízenému a úspěšnému rozvoji. Plánované záměry se vytvořením rozvojového strategického dokumentu stávají transparentnějšími a očekávanějšími. Úspěšný rozvoj obcí mikroregionu je závislý na získání dodatečných finančních prostředků ze strukturálních fondů EU, státního rozpočtu a dalších fondů a nadací, ze kterých můžou obce, i díky vytvořenému rozvojovému strategickému dokumentu, čerpat.

Každá členská obec vstupuje do spolupráce s dalšími obcemi s různou motivací. Motivy spolupráce mohou být: úspora nákladů, sdružení prostředků na realizaci větších projektů, získání dotací či jen **výměna zkušeností a vzájemná podpora**.

Je důležité nastavit spolupráci tak, aby bylo vůbec možné motivaci jednotlivých obcí naplnit. U činností, které mohou být lépe a efektivněji řešeny na obecní úrovni, nemá být spolupráce prosazována za každou cenu, spolupráce by měla ulehčit obci při řešení činností obdobného typu, podobných problémů, nadobecních záležitostí. Zásadním předpokladem pro spolupráci je mít jasno v tom, co potřebují jednotlivé obce, co chtějí dělat samy, co by delegovaly na svazek obcí apod.

Zkvalitňování jednotlivých prvků spolupráce je dlouhodobý proces vedoucí k podpoře rozvoje obcí. Klíčové je vnímání spolupráce ze strany všech účastníků jako důležitého a prospěšného procesu, a z toho vyplývající snaha o co nejlepší fungování.

Aby svazek obcí mohl fungovat jako rozvojový subjekt, je nutné:

- vhodně nastavit procesy uvnitř i vně svazku,
- mít schopného manažera,
- plánovat na obecní úrovni i na úrovni svazku.

Na úrovni obcí mikroregionu je třeba hledat oblasti, v nichž je vhodné spolupracovat s ostatními, hledat společná východiska, zájmy, vize a cíle subjektů v území, řešit rozvoj území komplexně, zapojit do spolupráce i podnikatelskou a neziskovou sféru.

Spolupráce je dlouhá cesta složená z malých kroků.